
ХРОНИКА / RECENT EVENTS

XIII МЕЖДУНАРОДНА КОНФЕРЕНЦИЯ „ПРОБЛЕМИ НА УСТНАТА КОМУНИКАЦИЯ“ (В. ТЪРНОВО, 6. – 7.10.2023 г.)

XIII INTERNATIONAL CONFERENCE PROBLEMS OF VERBAL COMMUNICATION (V. TARNOVO, 6. – 7.10.2023)

На 6 и 7 октомври 2023 г. във Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий“ се състоя тринадесетото издание на Международната научна конференция „Проблеми на устната комуникация“, проведено в рамките на проекта „Устната комуникация в дигиталната епоха – проблеми и перспективи“ (ФСД-31-243-31/21.03.2023).

Тази година конференцията, утвърдила се като най-разпознаваемата научна изява на Катедрата по съвременен български език към Филологическия факултет на Великотърновския университет, бе посветена на 60-годишнината от основаването на Катедрата. По този повод в програмата на форума беше обособен и специален панел с модератор проф. Мария Илиева, настоящият ръководител на Катедрата. В този панел бяха поднесени поздравления по повод годишнината на Катедрата от ректора проф. Димитър Димитров, под чийто патронаж се организира форумът, от деканското ръководство на Филологическия факултет, както и от директора на Информационно-библиотечния и издателски комплекс на Великотърновския университет проф. Красимира Мутаfoва. Катедрата получи поздравления и от проф. Светла Коева, научен секретар на Института за български език към БАН, от проф. Йовка Тишева, ръководител на Катедрата по български език в СУ „Св. Климент Охридски“, и от доц. Радослав Цонев, ръководител на Катедрата по български език в ЮЗУ „Неофит Рилски“. Поздравителни адреси бяха получени и от катедрите по български език в ПУ „Паисий Хилендарски“ и в ШУ „Епископ Константин Преславски“. Онлайн своето приветствие поднесе и д-р Олга Сорока, дългогодишен участник в конференцията, като тя обърна специално внимание на приноса на Катедрата по съвременен български език за развитието на българистиката в Лвовския държавен университет, Украйна. По време на тази секция доц. Владислав Маринов представи историята на Катедрата от нейното основаване през 1963 г. до наши дни, като презентацията беше придружена с богат снимков материал, предоставен от университетския музей.

Специални гости в първата секция бяха проф. Христина Станева, ръководител на Катедрата в периода 1986–1990 г., проф. Пенка Радева, проф. Кирил Цанков и доц. Любка Стоичкова – дългогодишни преподаватели в Катедрата и учени с подчертан интерес към проблематиката на устната комуникация, допринесли конференцията да се превърне в най-дълготрайната научна изява на Филологическия факултет. Със съдействието на ИБИК по време на конференцията можеше да бъде разгледана и изложба, показваща представителни трудове на всеки един от преподавателите от Катедрата.

В програмата на конференцията бяха включени 40 доклада на общо 45 изследователи. Участниците са както от България – от Великотърновския, Софийския, Пловдивския и Югозападния университет, от Нов български университет и от Медицинския университет във Варна, така и от Германия, Украйна, Хърватия, Чехия, Полша и Русия. Докладите разглеждаха темата за устната комуникация от различен ъгъл, като за целта бяха обособени пет секции.

В секцията „Устната комуникация и разговорната реч“ се съчетаваха традиционното виждане за разговорната реч (М. Цветкова) с новите гледни точки към понятието разговорност (М. Илиева). Специално внимание бе отделено на характеристиките на устната комуникация, резултат както от битуването ѝ в интернет пространството (Н. И. Клушина, М. Вълкова), така и от проявите на езиковата интернационализация и от влиянието на английския език (И. Д. Димитрова, А. Тодоранова-Душкова, Р. Левкова). Два от докладите засегнаха темата за разговорните конектори и за тяхната конкуренция на синтактично езиково равнище (Й. Тишева, Р. Цонев).

В докладите от секцията „Устна публична реч“ се разглеждаха проявите на устната реч в различни публични сфери, като политическото говорене (П. Осенова) и речта на спортните анализатори (К. Войнова). В част от докладите, включени в тази секция, обект на изследване са медийната реч (М. Джонова) и виртуалното общуване чрез коментарни рубрики (В. Зидарова) или видеоблог (Силвена Ставрева-Доростолска). В контекста на устната реч бяха поставени и концепциите за достъпен/лесен език (А. Ефтимова). В тази секция се представи езиковата динамика на лексикално равнище като резултат от обществени катаклизми (О. Сорока), както и ролята на паузите в речта на актьорите от български сериен филм (С. Коева).

В секцията „Социолингвистичен аспект на устната комуникация“ се обсъди влиянието на някои социолингвистични фактори върху характера на устната реч, като етническата принадлежност (Хр. Кючуков и Л. Квадранс), местоживеенето (Н. Радева) или възрастта (А. Вилечек) на носителите на езика. Меките преградни съгласни също бяха анализирани през призмата на социолингвистиката (Вл. Маринов и Г. Падарева). В този панел се представиха и резултатите от проучването на нагласите на съвременните българи към неправилната употреба на глаголни форми с окончание -ме в 1 л., мн. ч., сег. вр. (Кр. Алексова).

В рамките на конференцията беше обособена и секция, посветена на устната реч в художествения текст, в която намериха място доклади за стилизацията на устна реч в поетически текстове (Т. Лемац) и за проявите на езиковата игра (Р. Дюлгерова) и на литературната игра с разговорния език (Й. Ефтимов, А. Миерник) в художествен текст. Бяха разгледани и функционално-семантичните особености на разговорния конектор ЧЕ, употребен в художествен текст (В. Иванова).

В панела „Прагматика. Лингвокултурология. Проблеми на обучението в устна комуникация“ във фокуса на вниманието бяха поставени разнообразни теми, като културата на речта (Т. Рабовянова), проблемите на устния превод (Зл. Гергинова) и възможността разговорната реч в интернет да оказва своеобразно въздействие върху правописните норми (В. Петров, Е. Топалова). Редица от докладите в тази секция са посветени на все по-актуалната тема за преподаването на българския език в чуждоезикова среда (Ц. Иванова, Й. Георгиева-Окон, С. Василева) и на ролята на устната реч в чуждоезиковото обучение (П. Цончева и Т. Йонкова). Друга част от включените в програмата доклади се фокусират върху взаимодействието между разговорната реч и някои лингвокултурологични проблеми като ролята на млчанието (П. Пехливанова, Ст. Буров), лексикалния трансфер между балканските езици (А. Петрова), особеностите на българската фразеология (Кр. Василева) и на полската паремиология (Д. Хамзе).

Докладите от конференцията ще бъдат отпечатани в периодичното издание „Проблеми на устната комуникация“, което е индексирено и реферирено в престижни международни бази данни като CEEOL и EBSCO. Всички публикувани сборници са достъпни в електронен вид на адрес: <http://journals.uni-vt.bg/poc/bul/arch.aspx>.

Елица Топалова*

* **Елица Топалова** – ас., катедра „Съвременен български език“, Филологически факултет, Великотърновски университет „Св. св. Кирил и Методий“, e.topalova@ts.uni-vt.bg.